

Nyhedsbrev til Ole Rømers Venner

Forening til udbredelse af dansk astronomis historie
med særligt henblik på Ole Rømers liv og gerning

Ole Rømers Venner, Kroppedal Museum, Kroppedals Allé 3, 2630 Taastrup

Nr. 36

August 2008

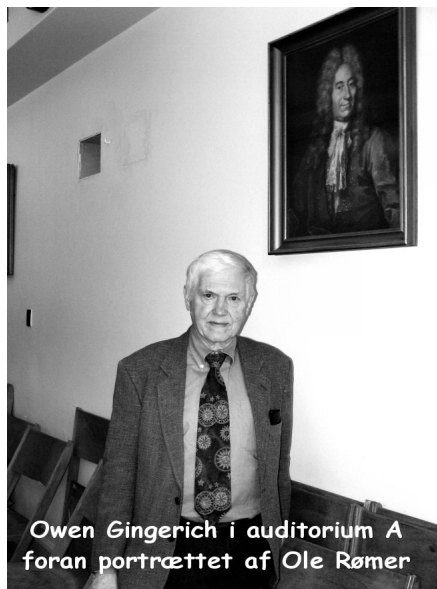
Owen Gingerich på lynvisit

Astronomihistoriens grand old man, Owen Gingerich, mellemlandede i København fredag 19. oktober 2007 på vej til Norge og aflagde dagen efter et besøg på Niels Bohr Arkivet, hvor han fik en guidede rundtur og bl.a. så Bohrs arbejdsværelse og det berømte Auditorium A. Gingerich besøgte København første gang som 18-årig ung studerende i 1946 og husker, hvordan han bankede på porten til Observatoriet på Østervold, hvor han blev venligt modtaget og vist rundt af observator Julie Vinther Hansen. Om sin seneste bog, "The Book Nobody Read", der veloplagt fortæller om hans mangeårige jagt på Kopernikus-udgaver af "De Revolutionibus" fra 1543, kunne han meddele, at han i alt har rejst ca. 200.000 km for at opspore så mange udgaver som muligt.

På en af sine mange rejser havde Gingerich også besøgt det kejserlige museum i Peking, hvor han fik forevist en kopi af Pascals regnemaskine. Han så ikke noget til Rømers planetmaskiner, men ville dog ikke udelukke, at de fandtes dér.

Som bekendt er Gingerich en stor beundrer af Kepler. Det kom bl.a. til udtryk, da han - sammen med Alain Segonds - forsynede Doris Hellmans oversættelse af Max Caspars biografi om Kepler med ca. 1100 noter, der dermed blev verificeret for første gang. Til sidst manglede der fem uidentificerede noter, men Gingerich udlovede en middag "i dusør" for hver af dem – og på den måde lykkedes det at få fuldbragt projektet!

(Max Caspar: Kepler, Dover Publications, Inc., New York 1993).

Owen Gingerich i auditorium A
foran portrættet af Ole Rømer

Verdensrummets Mekanik: Ole Rømer og dansk astronomi

Tale holdt på Kroppedal den 15. marts 2008 af Høje Taastrups borgmester Michael Ziegler i anledning af nyopsætning af museets samlinger.

"Stjernehimlen kalder på forundring og spørgsmål: Hvor langt er stjernerne væk? Bevæger lyset sig uendeligt hurtigt? Er det, vi ser, virkeligt? Astronomer har gennem tiderne forsøgt at besvare disse spørgsmål. Forsøgt at nå himlen for at få svar. Astronomien er stigen, der fører fra Jorden til stjernerne. Denne udstilling handler om stigen og mennesket – om astronomien og astronomerne. Fra de store spørgsmål om vores plads i universet til mekanikken i instrumenterne, som skal hjælpe os til at finde svar.

Udstillingen bygger bro mellem naturvidenskaben og det levede liv. Dette er særlig vigtigt i en tid, hvor øget specialisering skaber afstand mellem forskellige former for viden og mange unge mister interessen for de tekniske fag. De fleste store opdagelser ligger imellem traditionelle fagområder, og behovet for forbindelse mellem teknisk og menneskelig forståelse er betydelig.

De besøgende får på udstillingen beretningen om dansk astronomi fra to sider, som spejler hinanden: Først historien i astronomiens optik; derefter astronomien i historiens optik.

I stueetagen præsenteres temaer fra astronomien: Tid, Kortlægningen af Himlen, Observation og Universet. Publikum bliver introduceret til instrumenter som ure, kikkerter og planetmaskiner. Samtidig giver historiske eksempler indsigt i naturvidenskabens væsen: vi kan ikke altid stole på vores modeller, og fundamentale og praktiske spørgsmål går ofte hånd i hånd.

På 1. sal fortælles om Ole Rømer (1644-1710) og mange andre danske astronomers liv. Rømer er central, fordi han i sin person forbinder interessen for rummelrummets store spørgsmål med et unikt talent for administration og for at løse tekniske problemer. Han demonstrerede den fundamentale sandhed om, at lysets hastighed er endelig, samtidig med at han fandt tekniske løsninger til at minimere instrumentfejl.

I udstillingen er der mulighed for at prøve planetmaskiner, at undersøge danske astronomers mærkelige liv i det astronomiske skuffedarium og se de lysspektre, som afslørede stjernernes indre.

Samtidig rummer udstillingen Kroppedals første virtuelle projekt hvor touch screens og projektorer giver mulighed for animation og ekstra information. Udstillingens mure brydes ned, da det samme materiale er tilgængeligt på nettet.

Udstillingen er en nyopsætning af samlingerne fra Ole Rømer Museet. Samlingens omfang viser, hvordan et lille projekt med lokal ildhu og opbakning fra kommunen har kunnet vokse sig til en betydningsfuld samling og institution. Vigtige højdepunkter fra Ole Rømer Museets samling er Danmarks ældste pendulur og nøjagtige kopier af Ole Rømers planetmaskiner."

Udstillingen er blevet til ved et samarbejde mellem Karin Tybjerg (udstillingsleder, ph.d., fysik, filosofi, videnskabshistorie); Jamie Hodge (fotografi og it; Københavns Universitets Mediecenter); Jakob Danneskiold-Samsøe (ph.d., historie og videnskabshistorie); Mads Kjædegaard (arkitekt), Bente Stensen Christensen (grafiker); Kenneth Paulmann (leder af udstillingsopbygningen); Bjarne Dyfort & Karsten Hansen (opbygning), Lone Brorson (konservator).

Bog anmeldelser

Danske bogauktioner og kataloger 1661-1811

"Den indledende oversigt (36 sider) er informationsmættet og spændende. Her gennemgås de offentlige bogauktioners historie fra begyndelsen i 1661 og halvandet århundrede frem. Auktionsvæsenet, der blev ganske nøje reguleret gennem en forordning i 1693, bredte sig hurtigt fra hovedstaden til alle dele af landet. Der blev tale om en af de vigtigste arenaer for bogdistribution, hvor store mængder af ofte relativt nye bøger kunne skifte hænder på få timer.

Bogauktionskatalogerne og den her givne oversigt har stor relevans i forhold til mange forskellige forskningsfelter, hvoraf lærdoms- og boghistorie naturligvis er de allermost oplagte. Men Ilsøes bog vil ikke kun hjælpe den lærdoms- eller boghistoriker, der i forvejen ved, hvad han eller hun søger efter. Den vil også kunne inspirere til nye undersøgelser i materialet. Man behøver blot at læse enkelte af de mere udførlige katalogbeskrivelser for at komme på sporet af mange muligheder. Man kunne undersøge, hvilke former for bøger som bestemte grupper eller generationer af gejstlige og andre lærde har ejet. Man kunne studere forekomsten af særlige sprog (hvem læste f.eks. franske og engelske værker i større omfang?) eller af bestemte emner, fag eller forfattere. Og man kunne kortlægge (især hvis man også inddrog auktionsmateriale i arkiverne), hvilke grupper af "bogbrugere" der købte forskellige former for litteratur på auktionerne – og til hvilke priser."

Uddrag af anmeldelse i "Fortid og nutid" af:

Harald Ilsøe: Biblioteker til salg. Om danske bogauktioner og kataloger 1661-1811.

Museum Tusulanums Forlag, 2007. 261 s., indb., 298,- kr.

Renæssancen på Hven

“Stormen 1597. Absolutismens fremmarch.

Øresund kan være forræderisk. Det har form som en fiskeruse, der er vid i den ene ende, og det er takket med pynter, fremspring og øer – let at komme ind i, men vanskelig at undslippe, og det snører sig sammen til en snæver trang i den anden ende. En hval kom ind i disse trange vande i januar 1597. Vejret var roligt og koldt. Sne dækkede jorden, og is blokerede farvandene. Fanget i Øresund kastede giganten sig rundt, forvirret og udmattet. Den 29. januar strandede den på Sjællands kyst ved Nivå, direkte over for Hven. Dér døde den, omgivet af sne og is. Den 4. februar nåede der rygter frem til Hven om en anden strandet hval i Malmö. Disse vande var for snævre for så store skabninger.

De selv samme vande var blevet farlige også for Tycho Brahe. I trede gange syv år havde den kongelige sol skinnet på hans ø. Nu syntes den gemt under en blytung himmel. Kong Frederik II havde sat sin lid til, at Tycho kunne kaste glans over kongeriget med sine naturvidenskabelige bedrifter, så folk fra andre nationer ville komme til Danmark for at "se og lære det, hvorom de næppe kunne erhverve sig kundskaber noget andet sted". Tycho havde gjort dette fuldt ud, og han havde altid udtrykt sin taknemmelighed over for den kongelige patron, der havde gjort det muligt. I kong Frederik II's tid var støtten til Tycho Brahe aldrig blevet mindsket. Tycho havde været genial, ambitiøs og ung, og kongen var som en venlig ældre broder.

Under regeringsrådet var Tycho Brahe steget til tops. Hans aristokratiske venner og slægtninge havde suveræne positioner inden for riget, og Tychos mest fantastiske ønsker blev lov. Med charme og elegance havde han plejet den regerende elite og styrket sin position inden for den. Tycho Brahe var ikke længere ung og underdanig. Han stod på sin berømmelses tinde, hvorfra han talte til regeringer og statholdere som ligemænd og venner. De blev smigrede over indbydelser til at besøge Tychos ø.

Nu var også denne fase blevet fortid. Året var 1597, og der var kommet nye herskere til. Kongen var en temperamentsfuld knøs på nitten år, selvsikker og ivrig efter at vise, at han havde greb om tingene. Han forventede at få den underdanighed, som enhver konge kan forlange af sine undersåtter, men visse stolte gamle aristokrater var sene til at reagere. Kongen havde ikke glemt sit magiske besøg på Hven i 1592 – men heller ikke den bedrøvelige tilstand, som hans faders grav havde i 1593-1594.

Ved den unge konges side stod rigshovmester Christoffer Valkendorf og den fyrré år gamle kongelige kansler Christian Friis til Borreby. Disse mænd vidste, hvordan de skulle tvinge de hovmodige i knæ. Valkendorf var hård som flint. Han var blevet ydmyget af sine fjender og tvunget ud af regeringsrådet, men nu var han tilbage. Han kendte centraladministrationen ud og ind fra mere end fyrré års erfaring. Christian Friis var skarpsindig og belæst, med klienter og støtter på universitetet og forbindelser til Uraniborg, men han var en monarkist, ikke en oligark. Han var sejlet til Tychos ø i 1592; han og Valkendorf kendte disse vande godt, og de vidste, at selv den mægtigste leviathan kunne blive fanget i en fælde et sådant sted."

Uddrag af:

John Robert Christianson: "Renæssancen på Hven" Kapitel 9, s. 209-210

Nyt Teknisk Forlag 2008, 484 s., indb. 499,- kr.

Niels Bohrs samlede værker

Den 6. juni blev der på Niels Bohr Institutttet afholdt et symposium, der markerede afslutningen på udgivelsen af Niels Bohrs samlede værker. Det hollandske forlag "Elsevier" , som har udgivet værket, har ladet fremstille en bibliofil udgave af den ordinære udgave i tolv bind, der kom fra 1972 til 2006 – også i tolv bind, men tillige med et registerbind fælles for alle bindene. Der var forelæsninger af:

Professor David Favrholt, professor Helge Kragh, professor Ben Mottelson samt Niels Bohr Arkivets direktør Finn Aaserud.

Den bibliofile udgave af Bohrs samlede værker i 13 bind (indb.) forhandles i Danmark af Akademisk Boghandel. Den er på 8.504 sider og koster 14.399 kr. inkl. moms.

Fordommens uforfærdede forfølger

"Hvad den menneskelige forstand én gang har besluttet sig for at mene om noget, får den alt andet til at stemme overens med. Forstanden klynger sig nemlig gladelig til en stor og skadelig fordom for at bevare autoriteten ved dens første antagelse uantastet."

FRANCIS BACON (1561-1626)

"Man kan ikke ligefrem kalde [Francis Bacons] hovedværk, "Novum Organum" for en håndbog i moderne (natur) videnskab, for den siger ikke noget om, hvordan man udfører eksperimenter. Men den beskriver forudsætningerne for den eksperimentelle tilgang til erkendelse. Voltaire ramte hovedet på sømmet, da han godt hundrede år senere, samtidig med Holberg, i sine "Engelske breve" kaldte Bacons bog for "det stillads, der skulle til for at opføre den moderne naturvidenskab". Så fik Voltaire samtidig forklaret, hvordan denne bog kunne være på én gang meget vigtig og meget glemt. For hvem gider interessere sig for stilladset, når bygningen først er opført? På Bacons tid var grundstenen til den knap lagt.

På dansk har Bacons fundamentale bog hidtil været utilgængelig. Nu kommer (en god del af) den for første gang i oversættelse. Det er en fryd at se, på hvor kort plads, nærmest aforistisk, Bacon kan diagnosticere de forskellige misvisninger, som forhindrer mennesket i at bruge sanserne uhildet, hvad enten de består i dårlige vaner, ubegrundet respekt for autoriteter eller ønsketænkning. Man må have øjnene på stilke for at fatte bogens dansk, for filologen Niels Hemmingsen har lagt sin oversættelse meget tæt op ad den latinske original. Et kyndigt forord og mange noter hjælper over de værste hurdler."

Uddrag af Thomas Bredsdorffs anmeldelse i 'Politiken' 22.6.2008 af:

Francis Bacon: Novum Organon.

Oversat og indledt af Niels Hemmingsen. Forlaget Anis, 2008. 166 s., 189,- kr.

Science in Denmark

De fire bind af Dansk Naturvidenskabs Historie vil blive sammenfattet i et enkelt bind på engelsk: Science in Denmark og udgivet på Aarhus Universitetsforlag i slutningen af oktober 2008; ca. 550 sider, pris: ca. 500,-kr.

Spånerne fra Danmarks muld

Uddrag af Steffen Heibergs anmeldelse af Nationalmuseets udstilling: Danmarks oldtid
Politiken, 1. juli 2008

"Nationalmuseets udstilling om Danmarks oldtid er genåbnet efter at være blevet nyopstillet. Nyopstillingen er i sig selv en begivenhed. Danmarks oldtid har altid haft en særlig status blandt danske museumsudstillinger. Ganske vist var stenalderen og bronzealderens mennesker næppe danskere i bogstavelig forstand, men minderne om dem, både deres genstande og sporene i landskabet er en del af vores nationale selvforståelse....

Forrige gang, oldtiden blev nyopstillet, var i 1970'erne. Og der er sket meget siden. Der er megen ny viden, og vi forholder os også anderledes til fortiden, end man gjorde for en generation siden. I reglen reagerer vi jo mod vore forgængere. I 70'erne reagerede man mod den gamle udstilling fra 30'erne, hvor flintøkser, dolke osv. lå opmarcheret i overdådige mængder. I 70'er-udstillingen ville man vise det

samfund, der havde produceret genstandene. Flintøkser, stenkværne, ravkæder, bronzesværd, Solvognen osv. blev udgangspunktet for meget ambitiøse beskrivelser af den sociale struktur for tre, fire og fem tusind år siden. I iveren for at finde sammenhænge og fremmane fortidens samfund gik man måske en anelse længere, end de arkæologiske fund rent faktisk kunne bære. Men pædagogisk fungerede det, og trods overdrivelserne blev der etableret nye indsigter.

Den nye udstilling har det privilegium at kunne bygge videre på forgængernes erfaringer. Samtidig kan man præsentere en række nye indsigter og sammenhænge. Det skyldes bl.a., at det ved hjælp af naturvidenskaben er blevet muligt at datere en række genstande langt mere præcist end tidligere....

Den gode udstilling kombinerer det oplysende med det stemningsfulde og billeddannende uden at gå på akkord med den konkrete viden. Og samtidig er hver udstillet genstand en opgave for sig. Solvognen, Gundestrupkarret, Hindsgavldolken og alle de andre pragtgenstande kan opleves umiddelbart, de er lige så unikke som 'Mona Lisa' og 'Nattevagten' af Rembrandt. Hver for sig er de kunstværker, der tilsammen lirker døren til fortidens tro og forestillingsverden op. Måske kun på klem, men vi får dog et indblik....

I den nye udgave af 'Danmarks oldtid' har man med stort held skabt et differentieret udstillingsforløb. Forløbet er trestrengt. Til venstre er der en gennemgående tidslinje med tekst, som gør det muligt for publikum at orientere sig. ... Tidslinjens tekst er klar, fyndig og oplysende ... Anden hovedlinje finder vi midt i rummet, hvor de kendte spektakulære genstande er udstillet, ... Tredje hovedlinje finder vi på væggen modsat tidslinjen. Her kan man gå i dybden....

Udstillingen har et solidt fagligt grundlag og er sobert oplysende. Den appellerer til fantasien og er, hvor den er bedst, rigtig stemningsfuld. Den er også børnevenlig. Det differentierede udstillingsprincip virker efter hensigten, man kan gå hurtigt igennem, og man kan falde i staver.

I en globaliseret verden åbner udstillingen døren til vores fortid uden at synke ned i national navlebeskuelse. Solvognen er ikke dansk kunsthåndværk. Ingen anede dengang noget om at være dansk, men den er en del af vor danske identitet."

Nationalmuseets Museumsbutik tilbyder flg. bøger i forbindelse med udstillingen:

Jørgen Jensen: Danmarks Oldtid, bd. 1-4, indb. og i gaveboks, 2568 s., 699,- kr.

Lisbeth Pedersen m.fl.: Storebælt i 10.000 år. Mennesket, Havet og Skoven. 1997, indb., 339 s., 48,- kr.

Astronomiske nyheder

Ny planet hedder 'Makemake'

'Den Internationale Astronomiske Union' har givet navnet 'Makemake' til det nyeste medlem af familien af dværgplaneter i vort solsystem. Det drejer sig om et objekt, der tidligere var kendt som 2005FY9. Det nye navn er hentet fra polynesiske mytologi, hvor 'Makemake' er menneskehedens skaber og frugtbarhedsgud.

Dværgplaneten er et af de største, kendte objekter i det ydre solsystem og er lidt mindre end Pluto. 'Makemake' klassificeres som den fjerde dværgplanet og den tredje plutoide i solsystemet.

Ritzaus Bureau, 21. juli 2008

Phoenix er landet på Mars

"Mange ting kunne være gået galt under en Mars-landing, men rumsonden "Phoenix Mars Lander" landede sikkert på den røde planet den 26. maj 2008 kl. 1:53 om morgenen dansk tid. Knap 2½ time senere kunne det bekræftes, at sondens solpaneler og kameramasten var blevet foldet ud, og det første billede blev modtaget på Jorden.

Phoenix er landet i et fladt område nær Mars' nordpol. Fravalget af et mere kuperet terræn med klipper eller lignende er bevidst, da man ønskede en problemfri landing. Nordpolen er desuden utrolig interessant, da der findes store mængder af vandis, og vand er fundamentalt for liv, som vi kender det. Ved at studere isens historie håber man at lære mere om Mars' klimaændringer. Bare fire dage senere havde man klare indikationer af, at der virkelig var is. Med kameraet på Phoenix' robotarm opdagede forskerne et hvidt materiale under sonden. Det formodes at være et lag is, der blev blotlagt under landingen, hvor raketmotorerne har blæst støvet væk. Forskerne vil prøve at studere, hvordan det hvide lag reflekterer under forskellige belysningsforhold, så de kan bekræfte, om det virkelig er is."

Uddrag af Johs. Rosendahl Niensens artikel i KVANT, juli 2008.

Generalforsamlingen

i Ole Rømers venner blev afholdt tirsdag 8. april 2008, kl. 19:30 i Medborgerhuset, Køgevej 71, 2630 Taastrup.

1. Valg af dirigent:

Finn Bo Frandsen blev valgt.

2. Bestyrelsens beretning:

Foreningens formand Ole Henningsen redegjorde kort for aktiviteterne i 2007. Bortset fra generalforsamlingen den 19 marts, hvor Claus Thykier holdt foredrag om Tycho Brahe og hans damer, har der ikke været afholdt møder for medlemmerne. Vi har dog været lidt på banen alligevel, idet vi sponserede lagkager til museets arrangement til fejring af Ole Rømers 363 års fødselsdag mandag den 25. september om eftermiddagen. Det var et tilløbsstykke, der var cirka 75 tilhørere til museumsinspektør ved Post- og Telegrafmuseet Sune Christian Petersens foredrag om "Det sorte kabinet. Spionage og hemmelige koder på Rømers tid". Eneste reklamation var, at der kun var lagkage til ca 70, men der var til gengæld stor forståelse for, at det slap op.

Vi var meget aktive i forbindelse med nyopsætningen af Rømerudstillingen i år. Selve udvælgelsen af genstande og formen er helt Karins fortjeneste, vi har hjulpet med det grove. Malet og fjernet en del gamle elinstallationer, så der kunne sættes en tidssvarende belysning op i stedet for den gamle. Det hele foregik samtidig med forberedelserne til middelalderudstillingen i andre lokaler i stueetagen. Opsætning af to udstillinger på en gang er en stor mundfuld, så vores hjælp kom på rette sted til rette tid

Foreningens redaktør, Per Friedrichsen, gjorde status over de hidtil udkomne årgange af 'Meddelelser fra Ole Rømers Venner' på grundlag af den indholdsfortegnelse af samtlige årgange, som blev bragt bagest i 'Meddelelser 2007'. Han kunne konstatere, at emnerne i tidsskriftet helt overvejende omhandler Ole Rømer eller Rømer-relaterede emner. En del af artiklerne belyser dog også videnskabshistorie, specielt når det drejer sig om danske bidrag.

Foreningens kasserer, Steen Lærke, som også er webmaster for foreningens hjemmeside, redegjorde for denne sides koncept og stillede i udsigt, at de fleste af 'Meddelelser' artikler gennem årene efterhånden vil blive lagt ud på hjemmesiden. I forvejen er alle Nyhedsbreve at finde dér.

Bestyrelsens beretning blev godkendt.

3. Aflæggelse af regnskab:

Kasserereb Steen Lærke gennemgik foreningens regnskab og kom ind på enkelte udgiftsposter. Kassebeholdningen var 31.12.2007 kr. 10.863,-. Udgiften til "Meddelelser 2007" havde været 12.300,- kr., hvilket skyldtes særlige layout-mæssige forhold (Nyt omslag med farvefoto,

farveillustrationer osv.), men "Meddelelser 2008" vil formodentlig kun have farver på omslaget og derfor blive betydelig billigere at fremstille. Foreningen havde i øvrigt bekostet lagkagerne til Rømers fødselsdag på Kroppedal, som for fremtiden vil markere fødselsdagen hvert år med et særligt arrangement. Regnskabet godkendt.

4. Oversigt over fordeling af disponible midler:

Intet at meddele.

5. Arbejdsplan og fastsættelse af kontingent

Bestyrelsen foreslog uændret kontingent på kr. 150,- for kalenderåret 2008, hvilket blev vedtaget. Arbejdsplanen omfatter udsendelse af 2-3 Nyhedsbreve om året og 'Meddelelser fra Ole Rømers Venner' omkring Rømers fødselsdag 25. september. Året 2009 er udnævnt til 'Astronomiens år', men foreningen satser især på at markere 300-året for Rømers død i 2010. Nærmere følger. Formanden ville i næste Nyhedsbrev meddele enkeltheder om den kommende musical om Rømer.

6. Valg til bestyrelsen:

Karin Tybjerg blev nyvalgt – ellers ingen ændringer.

7. Forslag fra bestyrelsen og medlemmer:

Der var ingen forslag indkommet.

8. Eventuelt: Ingen ønskede ordet.

Dirigenten takkede forsamlingen for god ro og orden.

Som afslutning på generalforsamlingen holdt Karin Tybjerg et foredrag om Heron af Alexandria (fl. 120 f.Kr.), der skrev om mekanik og matematik, men desuden afhandlinger om emner som landmåling, geometri, katapult- og kranbygning og automatiske teatre. Selv om hans arbejde mest er blevet brugt som kildemateriale for mere berømte forfattere argumenterede Karin i sit foredrag for, at Heron ser mekanikken som en form for viden, der ikke kun er teknisk orienteret, men som også kan konkurrere med matematik og filosofi, fx mht. hvordan et bevis defineres, eller hvordan man opnår det gode liv. Mekanikken er ifølge Heron en systematisk form for viden, som kan stå mål med – og endda overgå – filosofi og euklidisk geometri.

Karin høstede fortjent bifald for sit interessante og levende foredrag!

Referent: Per Friedrichsen.

Diverse nyheder og meddelelser

Meddelelser fra Ole Rømers Venner 2008

Udkommer til Ole Rømers fødselsdag den 25. september og indeholder blandt andet.:

Jørn Lund: Sprog til tiden

Christian Marius Taisbak: Skudårsbørnene og skuddagen den 24. februar

Sebastian Olden-Jørgensen: Enevælden

Per Friedrichsen: Robert Boyle og Ole Rømer

G. van Biesbroeck: The Astronomical Works of Olaus Roemer

Dan Ch. Christensen: Nature's Mind-Reader. Ørsted's discovery of electro-magnetism.

Kalender

Middelalderens verdensbillede

Foredrag:

Onsdag den 27. august kl. 1800 på Kroppedal.

I forbindelse med Kroppedals middelalderudstilling fortæller museumsinspektør Jakob Danneskiold-Samsøe om middelaldermenneskets forestillinger om jord og himmel. Hvor var Gud i universet, hvor lå Helvede og hvor var verdens midte? Foredraget er gratis, men tilmelding er påkrævet. Det sker på ☎ 43 30 30 26 eller info@kroppedal.dk.

Om tidernes morgen og hvad derpå fulgte

Foredrag

Onsdag den 3. september kl. 1800 på Kroppedal.

Hvad var der før verdens begyndelse? Om dette og alt det andet i Universet fortæller astronomen Erik Høg. I foredraget følger vi først universets udvikling fra Big Bang til stjerner, galakser og mennesker, og derefter videnskabens udvikling fra syndfloden i Gilgamesh, den 4500 år gamle religiøse myte fra Mesopotamien, gennem grækere og arabere til det kristne Europa. Tilmelding på ☎ 43 30 30 26 eller info@kroppedal.dk

Ole Rømers fødselsdag

Foredrag

Torsdag den 25. september kl. 14 - 16 på Kroppedal.

Traditionen tro fejrer Kroppedal den gamle astronoms fødselsdag med lagkage og foredrag. Arrangeres i samarbejde med Ole Rømers Venner. Foredragsholder og emne er endnu ikke endeligt fastlagt, følg med på museets hjemmeside www.kroppedal.dk og se, hvad der bydes på i år.

Folkeuniversitetet i København

har mange tilbud på kurser og foredrag, også i og om astronomi. Kataloget fås på de fleste biblioteker og kan bestilles på ☎ 33 48 48 27.